

Edward Wanczuk urodzony 1893r. stanow. Legion. P.K.P. Wilno iznaty

Dnia 28/11-39r. na rozkaz Dyk. Kol. Pami. Wilno stawitem sie do pracy na stac. Luminie.
 Tegoz dnia o godz. 7³⁰ spotkalem mnie na peronie kolej. N.K.W.S. ta i glosownie zapytal, o nazwisko. Na odpowiedz Wanczuk, poalzy slowa: rzece do gory i jednoczenie lufa rewolwery, kierownia zostala w mojs stron.
 Przy chworeu przytaczalo sie slowa "bojesia" z karabinami na gotoj bron i tak zaprobowano mnie do N.K.W.S. Po krótkiej przerwie wzwal mnie naoslecin N.K.W.S. w Luminie.
 Na pytanie czy zgodzam sie pracowac? Czy staję w bialej armii? Legionach P.O.W. Czy w roku 1920 brałem udział w walkach? Czy uczestnicze do organizacji spolecznych i junich? Czy prowadzilem kontrowersyjną agitacje? Otrzymałem przez to odpowiedz na ostatnie pytania, podszedł do mnie i przez zacisniete ręby powiedzial, jestes podleglym preim, wrogiem narodu, skoda papieru na prowadzenie dochodzenia, a nalezy zastrelac cis jak psa bez zgody! Nastepnie uadeptal mnie na noge i lufa rewolwerym przykladajac do czola pytal: zaco otrzymaes karze? Nastepnie zostalem wypchnety na korytarz. Po kilku godzinach rozposcsto badanie slowami "otolaj karabin" i stukajac rękopisem rewolwerym o ramby krzyknalabys jak psa. Matka ktora takie "swolose" urodzila powinna zginac w "ciurum".
 Pierwsze badanie skonczylo sie na drugi dzien o swiecie Nadmuniciam ze o jedzeniu nie tylko

nis myslali oni, ale i ja. Dnia 28/11-39r otrzymałem narowny zupę i kawalen chleba. Takie baczenie trwajace czesto po 18 godzin bez przerwy (protokul laca na znanos) i rozmawianiem o wspol pracy i komunistami. Ze Polaka przepadla nigdy nie prawstania. Ze "prostytutka" Angla nas nie wybawi ze jestermy obywatelami rosyjskimi.
 Gdy odniositem pol pisma protokulu jako obywatel sovietni, dwa dni nie dawo mi jist i jak u zapierajacy jako byly obywatel Polski protokul podpisalem. Wytoczona numy dochodzenia z artyk. 54, 56, 64 i 72 B.S.S.R. Dnia 13/11-1939r przewiezony mnie do wizecia w Brestein. Przy rewizji odniositem zdffcia z sygi Tancuska z medalikami, prowadzacy rewizje szarpnel ze Tancuska: ktory jest rozokierajca mi skarg na sygi. Rewizji byl tak skrypulatna ze zaglodang wocy. Zycie bylo straszne: zupa woda rozcieranius otrefy wleczki kuchy (kilka dni w miengeu zupa byla mroliwa) do dnia 28/11-39r zupę dawany raz dziennie.
 Na prosby o skomunikowanie sie z rodziną odmowil z uadejciem zimy w Tarni na posadke byl lod Rozbrani wiew. stali bosi na laczic ocierajce na podrezenis gorzej wody. W posadku wiasny 1940 r obstruga w Tarni byla z kobiet polnich, w czasie uanych konpieli. W posadkach ezewcu siedziatem w kurcena (podejz. o agitacje) zupetuz uagi, na posadki betonowej byla woda.
 W kurcena slyzatem glos miodrej kobiety siedzajcej w kurcenu przez korytarz. ktora krzykala "prece prece" rabinem nastepnie strusimiony jest, i po kilku minuty minutach sparimotyjony jest

Wniosek do wniosku ze byl to kwart.
 Wiadomosci dochodzily do nas ze pomoco kobiet
 ktore sprzety norytan i ze pomoco przyby
 najczescz nowych osob. Po wypuszczeniu z karceni
 werwano nas do uaczelnika ktory uawia
 nam do wspolpracy z komuny, w zamian
 obiecuje wolnosc. Mowil nam ze Brat Polski
 wynajoi na poddaniu o Londynie lokat i uwaduje.
 Daj miowit, tylko taki cyfupi uarol jak Poloni
 moze ufac tancij prostytutce jak ctuglja"
 Dnia 2/1/40r werwano nas do jednego z pokojow
 i odczytano mi wyrok, moze ktorego trojka
 N. K. W. S. skazano mnie na 8 lat wiazania.
 z artykuła 74 kodeks karny B. S. S. R.
 Po wyroku zamknieto nas w celi owo 12² m. 54 lat
 do ustupu wyprowadzenia nas na dwa dni. Kibel
 przepetionym wolewat si po betonie i w tyk
 wyekach spalismy. Dnia 8/1/40r po dzwoniowey
 rewizji zasadowana nas do wagonu. Nastepnego
 dnia danz jedny butek chleba na 20 osob.
 Dnia nastepnego z pronic na ustach nie mueli
 zenni szed nasz rod umielidny stup graniczny
 Dnia 24/1 na stacji Orska na rampie kolej.
 do rewizji wzobranu mnie do usaga. Po
 przeprowadzeniu rewizji osobistej jak to ozon,
 usow, nosa, jony ustny i wie wygorsajca
 odytncy przystypiona do rewizji ubrania
 ja caly czas stalem wagi sta siegu
 i czerktem. konca rewizji. Od dnia 8/1-40 roku
 do 2/1-40r w czasie podrozj dostalem trzy razy
 gotowan zup. Podrozj odbywala si w wagonach
 zamknitych. Potrzeby fizjologiczne odbywaly si

juze wyisty dzwiaz w podkocly wagon.
 Przewieziony bylem do Potuocing-dwuziezego poprawy
 oboru pracy. Igo oddziatu 5 tej roboty koluniny.
 Mieszkaliny caly zimie pod namiotami poimie
 55% mroz. Praca byla na tak zwany "norme".
 Czas pracy okreslic mi jestem w stany. Nikt nie
 mial zegarka. Dla przykladu w czerwcu tudzonoj
 nas o wchodzis stowca i praca trwata bez z
 przerw odjedony do zachodu stowca. Wrazie pituzo
 robot (a tancis bylo dzie) pracowalimy w uscy.
 Wyprowadzis do pracy bylo i reguty, ^{bulwarne} ofensatych potu
 dzony kijeji. Byl wypaden ze umartego sciggauj
 z prapcy do pracy i gdy na cigguis mi reg
 gowat stowidzonoj zimie. Jedkemis zatanie bylo od wypr
 owania "normy" Kto mi byl w stany wykniei, normy
 fu z gory skazany byl na zimie. Na zlodziejzyl i
 zimieronych rociety si choroby, przewaznie skorbet
 opruchhria, a nastepnie stwiraty si czechizee
 rany. Mielidny w kurdym tygodniu po kilka i wie
 cy trupow. Z niewypowiedzaniz radostis przyjelim
 wiadomosci o wojnie z niemcami. poimie ze na
 drogi chieci obrucionu porce chleba. Po kilku dniach
 wasdony powiadomionu nas, ze pomiedzy Br Poloni
 z jedney, a B. S. S. R. z drogiej strony, wzostlo zawarte pro
 rumenia moze ktorego: my wrazej obywatke
 Pawlona Polskiego stojemy si wolnymi obywatami. Nie
 zmeina to jednan uanego potozemiu do do pracy.
 Mamy pracowac jak sojudzimy. Jak wolnie obywat.
 Zaprestalimy stuchac kardego wauca "Wychadzi jobtra
 pu wim Boga Mac" to bylo wykite przemitalisj prony
 Zaprestany wignae kija jano uarszcia do wyka
 zia na robotce. Dnia 8/1/41r zwolnionu nas jano pod obyr
 kowalage na zamieszkanis o byzwanis nad wotga. Wbyzwanis obmedka
 si o formowaniu si Anni Calskiej o Tokem. Zebrawim 17 podobny
 sobis i dnia 20/1/41 roku zgloszili si o wroddnu organu Anni. Poloz
 M. P. dnia 8/1/1943 Wacław Calski